

Видання Національної бібліотеки Узбекистану імені Алішера Навої (2003–2009 рр.)

У статті дається характеристика видавничої діяльності Національної бібліотеки Узбекистану імені Алішера Навої за останні роки. Особлива увага приділяється питанням підготовки і випуску бібліографічних посібників, а також видань відділу наукових і перспективних досліджень.

Підготовка і видання матеріалів бібліотекознавчої тематики завжди були в числі пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки. За останні роки видавнича діяльність НБУ зазнала істотних змін. У 90-ті роки ХХ ст. основний спектр видань становили методико-бібліографічні посібники на допомогу працівникам публічних бібліотек системи Міністерства у справах культури і спорту Республіки Узбекистан. З присвоєнням бібліотеці статусу національної, а отже зі значним поглибленням науково-дослідної і методичної роботи, розширенням допомоги бібліотекам усіх відомств, змінилися і самі посібники, їхня спрямованість, форма випуску. Постійно зростає кількість наукових, довідкових, регламентуючих, інформаційних видань, і більшість з них виходить державною узбецькою мовою.

Гарні результати дає кооперація бібліотечних закладів у видавничій діяльності. З'являється дедалі більше фахових видань, підготовлених Національною бібліотекою Узбекистану спільно з викладачами бібліотечного факультету Ташкентського державного інституту культури ім. А. Кадірі: А. Умаров, А. Коваленко «Психологія читача і читання»; «Основи бібліотекознавства»; У. Карімов, М. Рахматуллаєв «Корпоративні інформаційно-бібліотечні системи і мережі»; А. Умаров, У. Карімов «Інформаційні технології в бібліотеках»; з Інформаційно-бібліотечним центром «Турон» було підготовлено: «Платні послуги в бібліотеках», «Чи знаєш ти свої права» та ін.

Найбільш актуальні проблеми інформаційно-бібліотечної діяльності, досвід бібліотечної роботи, результати досліджень висвітлюються на сторінках щорічника за підсумками роботи конференції «Бетгерівські читання», яку проводить НБУ, у збірнику праць регулярної Міжнародної конференції «Інтернет і бібліотечно-інформаційні ресурси в науці, освіті, культурі і бізнесі», «Central Asia».

В даний час гостро постає питання активізації роботи з підготовки і випуску наукової бібліографії. Бібліотека має великий досвід створення фундаментальних бібліографічних покажчиків. Видатні бібліографи – співробітники Національної бібліотеки Узбекистану лишили нащадкам такі монументальні бібліографічні праці, як «Історія Узбекистану» у 3 томах, «Алішер На-

вої», «Ташкент» та багато інших. Поряд із такими виданнями, як рекомендаційні покажчики «Знаменні і пам'ятні дати Незалежної Республіки Узбекистан», тематичні поточні покажчики літератури і покажчики, що розкривають репертуар республіканських періодичних видань: «Нова література з культури і мистецтва Узбекистану», «Панорама культурного життя Узбекистану», «Каталог нових надходжень до Національної бібліотеки Узбекистану». Останнім часом видано бібліографічні покажчики літератури до ювілею Самарканда, до 2200-річчя Ташкента з інформацією узбецькою і російською мовами, бібліографію праць Президента Республіки Узбекистан. Згадані видання користуються стабільним інтересом у читачів і дослідників.

Нижче ми подаємо стислий аналіз видавничої продукції бібліотеки лише за останні роки, зокрема найбільш значних, на наш погляд, видань, а також огляд посібників відділу наукових і маркетингових досліджень. Ми свідомо не торкаємося видавничої діяльності науково-методичного відділу, який щорічно видає більше 20 назв методичних і методико-бібліографічних посібників і рекомендацій.

Умаров, Абсалом. Мутулаа маданияти: шахс, жамият, тараккихт / А. О. Умаров; А. Навоий номидаги Узбекистану Миллий кутубхонаси, А. Кодирий номидаги Тошкент давлат маданият инс-ти. – Т. : «Фан», 2004. – 194 с.

Монографія директора Національної бібліотеки Узбекистану А. Умарова присвячена проблемам культури читання як важливої складової загальної культури особистості, ролі книги, читання в забезпеченні соціально-культурного розвитку суспільства. У праці також розглядаються механізми впливу книги, читання на формування особистості на різних етапах її розвитку. Зроблено докладний соціологічний аналіз стану культури читання різних суспільних груп в Узбекистані.

Умаров, А. А. Психология читателя и чтения : учеб. пособие для студентов биб. фак-тов / А. А. Умаров, А. П. Коваленко; М-во по делам культуры и спорта РУз, Ташк. ин-т культуры им. А. Кадыри, Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2004. – 136 с.

У наш час гостро постає проблема виховання гармонійної, всебічно розвиненої особистості. У цьому процесі відповідальна роль належить бібліотечним закладам, оскільки книга, література є основою культури народу.

Навчальний посібник містить виклад теоретичних основ і практики вивчення психології читачів і читання. Дається визначення поняття читацької психології (читацької діяльності, потреби в читанні, мотивів читання, читацького інтересу, читацької моди). Розглянуто деякі питання психології читання: культура і стратегія читання, психологія сприйняття окремих видів літератури, проблеми швидкочитання. Охарактеризовано специфіку й етику бібліотечного спілкування, теорію і практику бібліотерапії.

Видання призначене для студентів бібліотечних факультетів вишів і коледжів, викладачів курсу «Обслуговування споживачів», «Бібліотечна психологія» та інших бібліотечних дисциплін і має основну мету – допомогти майбутнім фахівцям у спілкуванні і логічному осмисленні проблем читацької психології, сформуванню в них навички й уміння використовувати дані наукових досліджень на практиці, сприяти підвищенню культури бібліотечного працівника.

Рахматуллаев, М. А. Информационные технологии в библиотеках : метод. пособие по разработке проектов с использованием новых информационных технологий в библиотеках / М. А. Рахматуллаев; Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои, Библиотечная Ассоциация Узбекистана. – Т., 2004. – 272 с.

Головна мета книги – дати роз'яснення з деяких важливих питань застосування інформаційних технологій у бібліотеках, а також допомогти бібліотекарям у розробленні проектів із використанням новітніх технологій. Видання має характер путівника, що орієнтує у складних питаннях застосування засобів обчислювальної техніки, програмного й інформаційного забезпечення автоматизованої бібліотеки. Автор подає навчально-методичні поради щодо написання, захисту і просування проектів у бібліотеках, наводить приклади вдалих проектів, що одержали підтримку міжнародних і республіканських фондів. Цей методичний посібник перевиданий узбецькою і киргизькою мовами в Бішкеку 2004 р.

Электронные научно-образовательные ресурсы в республике Узбекистан: сборник / авт. кол. М. А. Рахматуллаев, Р. А. Латфуллаев, Р. Саидов и др., под ред. М. А. Рахматуллаева – Т., 2004. – 103 с.

У республіці останнім часом намітилися позитивні тенденції розвитку Інтернету як важливого джерела знань. Наукові й освітні заклади є одними з головних постачальників і споживачів наукової й освітньої інформації, найважливішими ланками інформаційної інфраструктури країни. Сьогодні очевидно, що без створення останньої жодна держава, якою б багатою на природні ресурси вона не була, одним лише промисловим потенціалом не в змозі розвивати свою науково-ос-

вітню базу, зберігати свою культурну спадщину. Саме тому на перший план виступають завдання щодо реалізації узгодженої політики розвитку інформаційних ресурсів, їхньої інтеграції в єдиний інформаційний простір країни, упровадження стандартів і забезпечення сумісності форматів подання й обміну інформацією, розроблення єдиних кодифікаторів і класифікаторів інформації.

Збірник – своєрідний путівник по джерелах знань, які допомагають підвищити фахову освіту, активізувати науково-дослідні роботи, одержати найновішу наукову й освітню інформацію. У виданні подаються відомості про створення науково-освітнього порталу «Віртуальний супермаркет знань», його мету та зміст ресурсів; про консорціум eIFL (Electronic Information for Librarians), його ресурси і можливості; про проект INASP та INTAS; про адреси найбільш цінних інформаційних джерел, доступних користувачам Узбекистану.

Интернет и библиотечно-информационные ресурсы в науке, образовании, культуре и бизнесе: материалы конференции. 3-я Междунар. конф., 17–21 ноября 2004 г. Ташкент; Самарканд. – Т. : [Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои], 2004. – 261 с.

Интернет и библиотечно-информационные ресурсы в науке, образовании, культуре и бизнесе : материалы конференции / 4-я Междунар. конф., 18–21 ноября 2006 г. Ургенч; Хива. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2006. – 287 с.

Интернет и библиотечно-информационные ресурсы в науке, образовании, культуре и бизнесе : материалы конференции / 5-я Междунар. конф. «Central Asia-2008», 21–25 октября 2008 г. Фергана. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2008. – 348 с. – Тит. л. на узб., англ. и рус. яз., текст на узб., рус. и англ. яз.

Видання містять доповіді і виступи учасників Міжнародної конференції «Інтернет і бібліотечно-інформаційні ресурси в науці, освіті, культурі і бізнесі», що проходила у 2004, 2006 і 2008 рр., оприлюднені на пленарному засіданні та секційних засіданнях.

Бетгеровские чтения-2006 : сборник материалов круглого стола «Вопросы реформирования библиотечного дела Узбекистана» / редсовет А. А. Умаров [и др.]; Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2007. – 162 с. – Текст на узб., рус.

Бетгеровские чтения-2007 : сборник материалов круглого стола «Библиотека в контексте исторических преобразований» / редсовет А. А. Умаров [и др.]; Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2008. – 220 с. – Текст на узб., рус.

Бетгеровские чтения-2008 : сборник материалов круглого стола «Библиотека: диалог на языке молоде-

жи» / редсовет А. А. Умаров [и др.]; Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2009. – 148 с. – Текст на узб., рус.

У щорічному виданні подані матеріали і тези доповідей учасників «Бетгерівських читань», що вже стали традиційними, проходять у НБУ та присвячені пам'яті видатного середньоазійського бібліотекознавця і бібліографа С. К. Бетгера. Інформація різноманітна за стилем, формою й обсягом, проте вона спрямована на вирішення одного завдання, що стоїть нині перед бібліотеками: удосконалення інформаційно-бібліотечної справи, розвиток нових інформаційних технологій, збереження історичної пам'яті.

Кормилицин, А. И. Библиотековеды и библиографы Узбекистана. Очерки и воспоминания / Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои, Ташк. гос. ин-т культуры им. А. Кадыри; отв. ред. А. А. Умаров, ред. В. Г. Разина, рец. Э. Ю. Юлдашев, М. М. Турапов. – Т. : Изд. Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2005. – 296 с.

Монографія підготовлена відомим істориком, бібліографом, канд. іст. наук О. І. Корміліциним, котрий відсвяткував 21 грудня 2005 р. свій 90-річний ювілей. Олександр Іванович – один з тих вчених, хто присвятив все своє життя вивченню історії бібліотечної справи, книговидавництва, духовної культури Узбекистану. Автор висвітлює життя і діяльність відомих бібліотекознавців і бібліографів Узбекистану кінця XIX – початку XXI ст., які активно долучилися до становлення та розвитку бібліотечної справи, підготовки бібліотечних кадрів у республіці. Простежено творчу діяльність учених, пов'язану зі створенням бібліографічних покажчиків літератури, випущеної в Узбекистані та суміжних країнах. Окремі нариси написані на основі особистих спогадів автора.

У книзі подано вичерпні портрети вчених О. О. Семьонова, Б. В. Луніна, О. Е. Шмідта, Г. М. Чаброва, С. К. Бетгера та ін., які зробили неоціненний внесок у розвиток національної бібліографії Узбекистану та історичної науки загалом.

Каримов, У. Технология и источники создания электронных библиографических ресурсов : [монография] / У. Каримов; отв. ред. М. А. Рахматуллаев, М. Б. Бекмуратов; [вступ. слово А. Умаров]; рец. М. З. Якубова, А. Ш. Мухамадиев; Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2006. – 193 с. – библиогр. : с. 164–189. – Текст на узб. яз.

Автор – доцент Ташкентського державного інституту культури, зав. відділу наукових і маркетингових досліджень Національної бібліотеки Узбекистану – розглядає технологію й основні джерела створення електронних бібліографічних ресурсів на основі практичного досвіду і наукових розробок учених світу.

Организация работы информационно-библиотечных и информационно-ресурсных центров : сборник документов / Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои; сост. :

Т. Егорова, А. Клычбаев; ред. : И. Мамина, Х. Маматраимова; отв. ред. А. Умаров. – Доп. и перераб. изд. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2007. – 174 с. – Текст на узб. и рус. яз.

Збірник містить документи, що регламентують діяльність нових інформаційно-бібліотечних і інформаційно-ресурсних центрів, створених відповідно до ухваленої постанови Президента Республіки Узбекистан «Про організацію інформаційно-бібліотечного забезпечення населення республіки» від 20 червня 2006 р., а також забезпечують розвиток, удосконалення інформаційних і комунікаційних технологій у бібліотеках республіки.

Знаете ли вы свои права : метод. пособие / Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои; сост. Г. Афанасьев ; перевод У. Тешабаева; ред.: Т. Егорова, Х. Маматраимова; отв. ред. А. Клычбаев. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2007. – 84 с.

У методичному посібнику розкриваються основні питання, що стосуються фахової роботи бібліотек, інформаційно-бібліотечних та інформаційно-ресурсних центрів. Матеріал у виданні подається у вигляді запитань і відповідей, які підготовлені на підставі офіційних документів, з урахуванням практичного досвіду роботи.

Коваленко, А. П., Умаров, А. А., Расулов, М. М. Основы библиотековедения : учеб. пособие для студентов биб. фак-тов / Ташк. гос. ин-т культуры, Нац. б-ка Узбекистана. – Т. : Изд. Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2008. – 131 с.

Навчальний посібник зосереджує увагу студентів на вивченні принципів і закономірностей процесу організації загального користування друкованих творів та інших джерел інформації, що зберігаються в бібліотечних фондах, а також засад роботи, спрямованої на максимальне повне задоволення інформаційних потреб населення Узбекистану.

Каримов, У. Ф. Корпоративные информационно-библиотечные системы и сети : [монография] / У. Ф. Каримов, М. А. Рахматуллаев; отв. ред. С. С. Касымов; рецензент А. Ш. Мухамадиев; Ташк. гос. ин-т культуры им. А. Кадыри, Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2008. – 168 с. – Текст на узб. яз.

У монографії доцента Ташкентського державного інституту культури, зав. відділу наукових і маркетингових досліджень Національної бібліотеки Узбекистану розглянуто проблеми створення і функціонування корпоративних інформаційно-бібліотечних систем і мереж.

Рахматуллаев, М. А. Семь аспектов дистанционного образования. – Т. : Изд-во Нац. б-ки Узбекистана им. А. Навои, 2009. – 72 с.

Автор посібника – д-р тех. наук, професор М. Рахматуллаєв розглядає дистантну освіту як технологію подання та одержання знань. На основі аналізу накопиче-

ного у цій справі досвіду, результатів дослідних робіт деяких учених світу виділено сім аспектів дистантної освіти, що найбільш повно характеризують цю сучасну технологію. У праці дистантна освіта розглядається не як ізольована освітня система, а як структура, котра тісно пов'язана з інформаційним забезпеченням і стратегічним плануванням в навчальних закладах. Посібник адресується керівникам навчальних закладів, де проводяться роботи з упровадження дистантної освіти, а також викладачам і студентам вишів.

Технологии создания и использования научно-технической и научно-образовательной информации в сети электронных библиотек : [сборник] / отв. ред. М. Рахматуллаев; Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т., 2009. – 130 с. – Текст на узб., рус., англ. яз.

До збірника увійшли матеріали проведеного у березні 2009 р. міжнародного семінару-презентації «Технології створення і використання науково-технічної і науково-освітньої інформації в мережі електронних бібліотек». Подається інформація про головні компанії-виробники електронних інформаційних ресурсів. Крім того, видання містить доповіді, повідомлення про розробки на території Узбекистану з автоматизованих бібліотечних систем і баз даних, а також науково-методичні рекомендації з розвитку інформаційно-бібліотечної мережі.

Автоматизированная система корпоративных информационно-ресурсных центров «КАРМАТ-М : метод. пособие для пользователей автоматизированной системы школьных ИРЦ / М. А. Рахматуллаев, У. Ф. Каримов, А. Ш. Мухамадиев; отв. ред. А. Умаров; Ташк. гос. ин-т культуры, Нац. б-ка Узбекистана им. А. Навои. – Т., 2009. – 83 с.

У методичному посібнику розкриваються особливості автоматизованої бібліотечної системи «КАРМАТ-М», призначеної для автоматизації основних бібліотечних процесів шкільних бібліотек. Вона відповідає міжнародним вимогам з обміну бібліографічними даними, а також міжнародному стандарту відправлення й одержання даних ІСО 2709. Видання адресується студентам, котрі навчаються за спеціальністю «Інформатизація і бібліотекознавство», та спеціалістам інформаційно-ресурсних центрів шкільних бібліотек.

Окремо зупинимося на виданнях, підготовлених відділом наукових і маркетингових досліджень бібліотеки, з питань бібліотекознавства та бібліотечного маркетингу. Згаданий підрозділ проводить різноманітні соціально-маркетингові дослідження з метою поліпшення якості бібліотечного обслуговування. За результатами науково-дослідної діяльності фахівці відділу готують методичні посібники на допомогу працівникам інформаційно-бібліотечних закладів республіки. Ці видання також використовуються для підвищення рівня викладання на кафедрі бібліотекознавства Ташкентського державного інституту культури. Всі посібники видаються узбецькою і російською мовами.

Слід відзначити, що маркетингова діяльність проводиться у трьох напрямках: пропаганда різних видів бібліотечних послуг (маркетинг послуг); створення позитивного іміджу Національної бібліотеки (маркетинг організації); пропаганда ідеї самоосвіти і культури читання (маркетинг ідей).

На допомогу у просуванні інформаційних послуг орієнтовані методичні посібники «Як провести маркетингове дослідження» і «Як підготувати прес-реліз», а у створенні позитивного образу Національної бібліотеки – «Бібліотека у світі реклами» і «Створюємо імідж». Маркетингом ідей оптимальної організації інтелектуальної праці і раціонального читання займається сектор психології і соціології читання відділу. За результатами роботи його співробітники підготували методико-рекомендаційні видання «Раціональний спосіб запам'ятовування тексту» та «Робота з книгою», які доволі часто стають у пригоді нашим читачам.

Щоб якість бібліотечного обслуговування і комплектування були високими, вони повинні ґрунтуватися на науковому дослідженні попиту і пропозицій інформаційних потреб читача. У пам'ятці для бібліотекаря «Як провести маркетингове дослідження» розкриваються основні поняття, підходи і схема дослідження ринку інформаційних послуг. Її автори особливу увагу приділяють таким питанням: хто може провести дослідження; як уникнути неякісних даних; який метод дослідження обрати.

У посібнику «Як підготувати прес-реліз» (випуск для преси) розповідається про такий метод привертання до бібліотеки уваги преси, потенційних клієнтів, як повідомлення про проведені заходи, виставки або конференції, про підготовлений збірник або брошуру. На переконання авторів, це досить ефективний спосіб нагадати журналістам про себе. У пам'ятці даються рекомендації щодо підготовки інформаційного повідомлення (змісту), його технічного оформлення, структурної побудови заголовка, окремих абзаців, кінцівки прес-релізу. Крім того, розкриваються особливості електронних форм прес-релізів, що в наш час досить актуально.

Стислий екскурс у методику і тактику рекламної діяльності бібліотеки роблять автори посібника «Бібліотека у світі реклами». У виданні подано поради щодо зовнішнього та внутрішнього оформлення бібліотеки: які кольори підібрати для інтер'єра, які кімнатні квіти краще розмістити в читальних залах, з чого складається власний фірмовий стиль і як його розробити, як правильно підготувати інформаційний лист і вести телефонні переговори. Бібліотечна реклама – це інформація про бібліотеку, про її послуги і ресурси, спрямована на підвищення популярності бібліотеки, а, отже, залучення до неї якомога більше як реальних, так і потенційних користувачів.

У пам'ятці для бібліотекаря «Створюємо імідж» говориться про найбільш оптимальну поведінку при спілкуванні, даються рекомендації як цього досягти. Імідж – це враження, завдяки яким будь-яка людина

стає впізнаваною. Саме завдяки їм людину запам'ятовують і починають певним чином до неї ставитися. Зовнішній вигляд, одяг і зачіска, вираз обличчя (включаючи уміння дивитися на співрозмовника), поза, жести і рухи, голос і інтонація, вміння розпочати розмову або підтримати її, здатність розуміти настрій співрозмовника – складові індивідуального стилю. Вони можуть створювати позитивний чи негативний імідж залежно від того, якої манери поведінки ви дотримуетесь. Образ особистості – це візитна картка, що допомагає підвищити якість послуг персоналу в бібліотеці і надовго зберегти позитивні емоції у читача після спілкування з ним.

У посібнику «*Раціональний спосіб запам'ятовування тексту*» розкриваються методи запам'ятовування текстової інформації, побудовані на встановленні значеннєвих, логічних зв'язків усередині матеріалу, що запам'ятовується, а також між ним і вже накопиченими знаннями, тобто – раціонального читання. В основі раціонального запам'ятовування лежить осмислення, максимальне наближення запам'ятовування до процесу мислення. Саме в цьому полягає дія закону осмислення: «зрозуміти – значить запам'ятати». Описуються методи, що допомагають виробити навички активного, осмисленого сприйняття і запам'ятовування тексту: метод значеннєвих опорних пунктів, метод «відсікання головного», метод «відновлення з кінця», метод «несподіваного питання», метод «пояснення іншому» і метод «доведення протилежного». Всі вони є ефективними способами запам'ятовування під час роботи з текстом. Крім того, наведені методи є найпростішими інструментами змістового аналізу, вони дають змогу засвоювати текст більш глибоко і міцно, оскільки спираються на основний закон раціонального засобу запам'ятовування – закон осмислення: чим глибшим є осмислення інформації, що запам'ятовується, тим краще вона зберігається в пам'яті.

Посібник «*Робота з книгою*» знайомить читача з правилами читання, про які розповідається в п'яти його блоках: 1. Цілі читання – які цілі ми переслідуюмо, вибираючи ту або іншу книгу. 2. Структура книги – із чого вона складається і що дає швидкий перегляд книги, коли доводиться мати справу з великою кількістю книг і усіх їх неможливо прочитати. 3. Робота з текстом – вчить читача виділяти головне з прочитаного. Тут даються рекомендації щодо формування логічного мислення, уваги, прогнозування тексту і висунання гіпотез до тексту, тобто глибокого його осмислення і розуміння перед, під час і після читання. 4. Позначки в книгах – коротко описуються прийоми позначок у книгах. 5. Запис прочитаного – знайомить з його різними формами: планом, виписками, тезами, анотаціями, резюме, конспектом, рефератом та правилами їх оформлення. Стисло викладаючи думки автора на папері, читач набуває важливих навичок: уміння виділяти головне, узагальнювати прочинане, коротко формулювати основні поло-

ження, аналізувати опрацьований матеріал. Посібник адресується широкому колу користувачів бібліотек, фахівцям, що працюють із читачами і книгою.

У виданні «*Пишемо конспект, реферат, анотацію: пам'ятка на допомогу читачу*» даються методичні рекомендації щодо написання реферату, конспекту, а також упорядкування анотацій як засобів самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Методичні рекомендації складені з метою підвищення рівня інформаційної культури читачів бібліотек та ефективності користування інформаційними джерелами у процесі самостійного навчання.

Матеріали посібника допомагають опанувати методиками створення вторинних текстів (анотація, реферат, конспект, рецензія) для зберігання, накопичення, переробки й удосконалення первинної інформації. Створюючи вторинні тексти, ми набуваємо навичок самостійного опрацювання, кодування, добування наукової та будь-якої іншої інформації. Все це вкрай потрібно при засвоєнні навчального матеріалу.

Автори посібника «*Методи продуктивного читання і швидкісного конспектування: посібник для користувачів бібліотек*» ведуть мову про поліпшення продуктивності читання – краще розуміння і засвоєння змісту навчального, наукового, науково-популярного і публіцистичного тексту. Читачам пропонується методика «гнучкого» швидкочитання, розроблена Мані і Еріком де Луї. На їх думку, швидкість читання залежить винятково від визначеної читачем мети, його інтересу до матеріалу, його знайомства з предметом. Видання також містить матеріали про швидкісне конспектування, зокрема, рекомендації зі створення власної системи скорочених записів, що дає змогу швидко і продуктивно вести конспекти з більшості предметів, які викладаються в інституті.

Посібник адресується різним категоріям користувачів бібліотек: від студентів і викладачів, що студіюють гори навчальної і оригінальної літератури, до підприємців і службовців, змушених постійно знайомитися з великим масивом інформації. Він також стане у пригоді всім, кому доводиться постійно підвищувати свій рівень знань.

З подальшим розвитком Національної бібліотеки Узбекистану удосконалюватиметься і її видавнича діяльність. Вже найближчим часом пріоритетними стануть видання, що міститимуть інформацію про розвиток сучасної інформаційно-бібліотечної системи як у республіці, так і за кордоном, міжнародну бібліотечну кооперацію, результати досліджень з історії бібліотечної справи і книжкової культури Узбекистану.

Видання бібліотеки можна придбати за адресою: 100047, Республіка Узбекистан, Ташкент, вул. Хорезмська, 51, тел.: (998+71) 239-43-41, 239-45-42, e-mail: navoi@tshtt.uz.

Інформацію про видання можна одержати на веб-сайті бібліотеки: www.natlib.uz